

Mallorca: un racisme subtil

Mallorca practica un racisme subtil contra els gitanos: separar-los, dividir-los, desprestigiar-los...

MM

Jaume SANTANDREU

Mallorca, reclosa sobre si mateixa, amb un aprenentatge de segles, sap practicar un racisme soterrat i subtil. Aquest ra-

les paraules dels governants, davant les accions i les declaracions dels organismes eclesiàstics, arribaria a la conclusió que els mallorquins no pateixen aquesta lepra antigítana

ta, de dues bregues i de tres cartes als diaris. De tota manera, la qüestió del Molinar restà morta en el precís instant en què l'Ajuntament retirà la proposta, tot proclamant que

El racisme no ha desaparegut

Jordi Vicent

cisme és el que ha aconseguit, per exemple, que encara avui, surrant de l'any 2000, la seu de Mallorca no hagi estat tacada mai per cap canonge de llinatge xueto.

Aqueix mateix racisme soterrat i subtil és el que Mallorca practica en contra del poble gitano. En realitat, qualsevol observador poc avesat als albellons racistes de les societats tancades, davant les notícies dels diaris, davant

que ha empestat els altres Països Catalans i tot l'Estat espanyol: el poble mallorquí no ha promogut guerra oberta contra els gitanos.

Es va armar una mica de rebombori al Molinar quan l'Ajuntament anuncià que col·locaria al costat d'aquesta antiga i marinera barriada 50 cases prefabricades per a acollir cinquanta famílies gitanes, però aquest intent d'aldarull no passà d'una protes-

mai per mai no aixecaria nous ghettos de gitanos com va fer l'any 67 la corporació franquista a Son Banya.

Un paregut desenvolupament varen tenir els intents de protesta a les barriades del Camp Redó i de Verge de Lluc, quan s'anuncià que les famílies gitanes ocuparien unes cases del MOPU. En aquest cas, la gent mallorquina va quedar més tranquil·la que mai, ja que els racistes eren

uns altres forasters. Un mallorquí no fa massa diferències entre un foraster i un gitano. Per dir-ho d'alguna manera, el racisme contra els gitanos no era més que una rama col·lateral d'aquest altre racisme, assumit per la bona consciència del poble mallorquí, en contra dels immigrants que segueixen parlant «en español» i votant els partits centralistes.

Però el fet curiós és que el poble mallorquí, lluny de tenir remordiment pel seu pecat racista, pensa i creu que defensa els gitanos.

El poble mallorquí creu que defensa els gitanos

Aquest miratge ve promociat per totes les coses que han fet els diversos estaments polítics i religiosos, per totes les proclames que han fet i fan els mitjans de comunicació.

Per demostrar aquesta afirmació, bastaria recordar la convocatòria i la celebració por part de l'Ajuntament, el març del 84, de les Jornades Gitanes. L'Ajuntament gastà milions de pessetes per donar solemnitat i pompa a aquestes jornades, fent venir-hi personatges de fora Mallorca, com el delegat social de Catalunya o el diputat gitano pel PSOE don Juan de Dios Ramírez Heredia. Un altre exemple pot ser el Patronat Gitano format per Càritas, l'Ajuntament i el col·lectiu que té per capdavanter Eduardo Santiago Reyes. Aquest Patronat ha fet reunions, declaracions, propostes, gestions..., però, de moment, el panorama segueix tan negre com abans.

Arribats a aquest punt del discurs, s'imposa, sens dubte, una pregunta cabdal:

Gitanos

Manuel Gallent

Els lamentables esdeveniments de l'horta d'Alboraia, els últims dies, han d'afegir a la seua tràgica seqüela de sang i mort una nova dada que causa estupor: el racisme subjacent en la societat espanyola.

A Alboraia, una banda de facinerosos ha sembrat el pànic i la sang. No hauria d'importar gens la raça dels components; però s'ha destacat, com un agreujant més, el fet que es tractava de gitanos. Estem, per desgràcia, massa acostumats al fet que les cròniques de successos afegesquen, darrere la identitat dels delinqüents, l'aclariment «de color» o «de raça gitana», com si en la resta dels casos es parlàs amb la mateixa naturalitat d'individus «de raça blanca» o «païos».

És ben significatiu que els esdeveniments d'ara, a València, hagen estat precedits d'altres fets —com els del col·legi Severo Ochoa, de Madrid, on el director, estimulat per mares païes d'alumnes païos ha descobert la «solució semifinal» del problema, practicant l'*apartheid* a les aules. Invent pel qual espere, en escriure aquestes ratlles, que ja

l'haurà cessat fulminantment el senyor ministre d'Educació—; són fets que passen arreu d'Espanya (Saragossa, Barcelona, etcètera) i que es caracteritzen pel comú denominador del racisme.

A València encara som a temps de fer una reflexió col·lectiva, abans d'incórrer en fets dels quals haurem d'avergonyar-nos tots: els ciutadans,

abstenint-nos de jutjar un col·lectiu per les actuacions d'una part dels components; les autoritats, posant de la seua part totes les mesures que la Constitució els confereix, per a prevenir situacions que es deixen podrir generant conflictes insolubles, i no confont —cosa a la qual són enormement propensos els governants socialistes— el progressisme social de les llibertats públiques amb la «modernor» del campe qui puga. I, per últim, el mateix col·lectiu gitano, fent funcionar els seus mecanismes de control, que en té, sobre aquells dels seus membres menys disposats a respectar les més elementals normes de la convivència civilitzada.

I tot això no serà possible mentre la societat espanyola, tots i cadascun de nosaltres, no escometa amb valentia i sense hipocresia el problema de la integració del poble gitano, respectant-ne els valors diferencials positius amb l'única finalitat d'enriquir, així, la coexistència societària general.

(*) Diputat del Congrés (Grup Mixt).

¿On hi ha el racisme mallorquí contra els gitanos?

La resposta pot semblar una mica sofisticada, però per desgràcia és ben real. El racisme mallorquí consisteix a anar més enllà del racisme. Només hi pot haver racisme quan l'altra ètnia, quan l'altra cultura, constitueix un perill real en contra dels interessos de l'ètnia i de l'economia dominants. A Mallorca s'ha anihilat la força gitana. S'ha destruït el perill gitano. Els gitanos d'avui, com els dimonis d'ahir, ja no fan por a ningú, separats, dividits, desprestigiats, drogats, desclassats, queden tan sols per omplir un peu de fotografia en un reportatge sensacionalista.

Tres elements han fet possible aquesta destrucció.

La divisió. Els gitanos de sempre s'han dividit en clans, però abans de Mallorca aquestes diferències restaven com maneres internes d'un conjunt social que es deia «els gitanos»: Avui, després que Càritas ha pres partit a favor d'un grup, en contra d'un altre, treient els pedaços bruts del Patriarca de Son Banya, després que el Consell ha afavorit el grup de Son Banya, deixant en les mans buides el col·lectiu de La Soledat, les primitives divisions s'han convertit en guerra mortal entre els tres grups més significats i entre els patriarques respectius: Son Banya amb el Quico, el Col·lectiu amb Eduard i la Soledat amb Carmona.

La corrupció. És clar que només podem parlar

d'una actitud passiva quan parlem de la corrupció dels gitanos. Ningú no els ha corromputs directament, però tampoc ningú no ha fet res perquè no es drogassin, perquè no es convertissen en camells de l'heroïna; ningú no ha fet res perquè el Bebós i el Manzanos no arribassin a la sang; ningú no ha fet res perquè la paraula gitano no fos sinònima de robatori i d'inseguretat ciutadana.

El desprestigi. Sens dubte són ells els qui s'han desprestigiats, però són els païos els qui han col·locat les misèries i les mancances gitanes dins un mostrador. Així, els mitjans de comunicació, quan publicaren que el clan de la Soledat s'havia inscrit al partit de la Falange. Així, Càritas i

l'Ajuntament, quan portaren el grup d'Eduard, tret del casal de Campsa per la policia, a l'alberg de transeünts, on per pura metafísica havien de crear-se molts de problemes, fins al punt que Càritas han retirat tota la confiança que havia dipositat en Eduard, en contra del Quico.

Mancaria respondre a la darrera pregunta. Si tots, Càritas, l'Ajuntament, els periodistes, han actuat de tan boníssima fe, ¿qui ha destruït els gitanos?

La pregunta no té resposta. Pot tenir tan sols indicis d'aprofundiment pels camins d'altres interrogants.

Guiats per un aprenentatge de segles, caldria furgar dins el subconscient col·lectiu del racisme mallorquí.